

Ємченко Я. О.,
студентка,
Бердянський державний
педагогічний університет

ПРИНЦИПИ СЮЖЕТОТВОРЕННЯ В ХРИСТИЯНСЬКИХ МЕДІА

У журналістському творі сюжет відіграє одну з найважливіших ролей, адже у кожному матеріалі, чи то в друкованому виданні, електронному, на радіо чи телебаченні, обов'язково є сюжет. В журналістикознавстві нині вже розкрито питання специфіки організації зображального ряду в інформаційному сюжеті на телебаченні (Ю. Кияшко), питання основних принципів у виробництві теленовин (М. Недопитанський), вивчено історію та технологію створення сюжетів у журналістському розслідуванні (О. Зубаркіна), наративні тенденції сучасної української тревел-журналістики в соціокультурній перспективі (О. Юферева), розглянуто «сюжет» як форму журналістського телевізійного матеріалу (М. Симоніна). Однак, процес сюжетотворення в ЗМІ ще залишається маловивченим та потребує детальнішого розгляду.

Мета пропонованого дослідження – сформулювати принципи сюжетотворення для християнських медіа. Для її досягнення було розв'язано такі завдання: проаналізовано наявні нині теоретико-методологічні джерела з теми дослідження; визначено поняття жанру в різних галузях наукового знання; виявлено сюжетотворчі засоби в журналістському тексті. *Об'єктом дослідження* є християнські медіа, *предметом* – принципи сюжетотворення в християнських медіа.

Проблема сюжетотворення розглядається в теорії літератури, драматургії, мистецтвознавстві, культурології та інших науках. У літературознавстві сюжетом називають подію чи систему подій, покладені в основу епічних, драматичних, інколи ліричних творів; спосіб естетичного освоєння й осмислення, організації подій (художньої трансформації фабули); рух характерів у художньому часі й просторі [1, 651]. Журналістський сюжет, на відмінну від літературного, більш «зібраний» й менш розгорнутий. Серед принципів сюжетотворення в християнських медіа можна виділити такі: послідовність, емоційність, моральна настанова, ефект присутності.

Принцип послідовності передбачає, що події у сюжеті розгортаються планомірно й поступово з логічним перебігом дій. Такий принцип можемо прослідкувати у публіцистичних жанрах та в телесюжетах. Наприклад, у новинних матеріалах може-

мо спостерігати побудову викладу за принципом «перевернутої піраміди». За цим принципом передбачається, що найголовніша інформація розміщується на початку матеріалу, далі менш важлива. Виклад відбувається у послідовності: «лід», «горішок» (середина, стержень того, про що йдеться), деталі. Новинний матеріал в рамках принципу перевернутої піраміди, має дати відповідь на шість основних питань: Хто? Що? Де? Коли? Як? У який спосіб? В художньо-публіцистичних жанрах застосовується інша послідовність викладу – «пряма піраміда». Розкриття сюжету відбувається послідовно, заволікаючи читача і утримуючи інтерес до кінця матеріалу. «Принцип ромбу» є в аналітичних матеріалах. За таким викладом все починається з життєвої історії, випадку або з якоїсь тези, думки, повідомлення, які стали причиною написання матеріалу. Далі текст присвячено проблемі, який може розподілятися на частини з підзаголовками [3, 65].

Згідно з принципом емоційності сюжети в медіа мають емоційно-забарвлений характер. Зазвичай для того, щоб створити такий сюжет, підкреслити емоційну атмосферу події й передати внутрішній стан героя – знімають великим планом (сльоза на обличчі, губи, очі героя, що виражають конкретну емоцію).

Журналістика є невід'ємною частиною духовної культури й рушійною силою соціального життя. Принципом моральної настанови передбачається, що журналіст у своїй професійній діяльності керується особистою духовною позицією. Мораль журналіста регулює поведінку через систему цінностей, вони, у свою чергу, знаходять відображення у вигляді моральних принципів, норм, ідеалів, настанов та цілей. У книзі «Християнські основи журналістики» П. Александров поглиблюється у вивчення питання історичного розвитку гуманізму, як моральної основи сучасної журналістської освіти. Автор зазначає, що паростком гуманізму став девіз – «людина є мірою всіх речей». Цим висловом людина зрікається найвищого абсолюту. Звідси тяжіння журналіста до суб'єктивності, трактування добра і зла лише згідно зі своїми переконаннями, створення нових «істин», які б відповідали потребам сьогодення. Але християнин, перш за все, спочатку є християнином (з біблійними переконаннями на які завжди опирається), а потім журналістом. А це означає, що у професійному житті журналіста-християнина не буде місця для компромісів та докорам совісті.

Принцип «ефект присутності» дає змогу читачеві або глядачеві телесюжету, ніби побувати на місці події. Цей принцип також надає достовірності журналістському матеріалу. На думку І. Михайлина, створюючи ефект присутності, тележурналістика

виступає найбільш об'єктивною звуковою та відеоінформацією, досягає синтетичності, впливаючи на два головних людських відчуття: зір і слух. «Людина як біологічний індивід наділена лише п'ятьма відчуттями: зором, слухом, нюхом, дотиком і смаком. Але природа сприйняття людиною довкілля організована таким чином, що на перші два відчуття припадає 95 % інформації, яку вона отримує із зовнішнього світу, а на решту – лише 5 %» [2, 97].

Отже, в ході дослідження ми сформувавши принципи сюжетотворення в християнських медіа, серед них принцип послідовності викладу, емоційності, моральної настанови, принцип ефекту присутності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.
2. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. – Київ : «Центеручбової літератури», 2011. – 482 с.
3. Хітрова Т. В. Вступ до спеціальності : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 6.030301 Журналістика / Т. В. Хітрова. – Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2007. – 94 с.

Коверга Ю. С.,
студентка,
Бердянський державний
педагогічний університет

АВТОРСЬКА РАДІОПРОГРАМА ЯК ЖАНР У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ

Актуальність обраної теми дослідження зумовлюється нагальною необхідністю посилення ефективності та популяризації жанру авторської програми на сучасному українському радіомовленні. Глибоке розуміння сутності сучасної авторської радіопрограми, хоч і в довготривалій перспективі, має забезпечити повернення уваги масової аудиторії до творчої особистості журналіста в медійному просторі. Виходячи з того, що розвиток будь-якого жанру залежить від зміни сфери зацікавлень ЗМІ, яку визначає реципієнт та від потреб аудиторії, яка споживає продукт журналістської творчості, вважаємо за необхідне дослідити авторську радіопрограму як жанр в сучасній українській журналістиці. Авторську радіопрограму як жанр досліджували такі вче-